22/09/2022

Ο μάρτυρας Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος

/ Γνώμες

Του Μάξιμου Χαρακόπουλου

Ανάμεσα στο νέφος των μαρτύρων και νεομαρτύρων του Γένους μας, ακτινοβολεί ο **Άγιος Χρυσόστομος Σμύρνης**. Ιεράρχης που υπηρέτησε με απόλυτη αυταπάρνηση τα ιδανικά της Ορθοδοξίας και της Πατρίδος, σε όλον του τον βίο, μέχρι και τον μαρτυρικό του θάνατο από τον τουρκικό όχλο που τον κατακρεούργησε.

Ένα τέλος που το γνώριζε, ήδη, από τις αρχές της αρχιερατικής του αποστολής, όταν προφητικά την ημέρα της χειροτονίας του ως **Μητροπολίτης Δράμας, Ζιχνών και Νευροκοπίου**, απευθυνόμενος στον Οικουμενικό **Πατριάρχη Ιωακείμ Γ΄** είπε: «*Εν όλη τή καρδία και εν όλη τη διανοία θα υπηρετήσω την Εκκλησίαν και το Γένος, και η μίτρα, την οποίαν αι άγιαι χείρες σου εναπέθεσαν επί της κεφαλής μου, εάν πέπρωται να απολέση ποτέ την λαμπηδόνα των λίθων της, θα μεταβληθή εις ακάνθινον στέφανον μάρτυρος ιεράρχου*».

Κι αυτόν τον ακάνθινο στέφανο, τον δέχθηκε, αγογγύστως και ενσυνειδήτως, αρνούμενος τη δυνατότητα διαφυγής που του προσέφεραν ξένες πρεσβείες και ρωμαιοκαθολικοί ιερωμένοι. Παρέμεινε εκεί, υπομένοντας τα φρικτά βασανιστήρια, κοντά στο ποίμνιό του, που τον αγάπησε και τον εμπιστεύτηκε. Γιατί έμεινε και ο ίδιος πιστός στην αποστολή και στο έργο του, και γιατί ήλπισε, ματαίως δυστυχώς, ότι η μανία των φρενιασμένων διωκτών του ελληνισμού θα καμπτόταν μετά τον δικό του θάνατο.

Μέχρι την ώρα του Γολγοθά του, όμως, **ο Χρυσόστομος** είχε επιδείξει έργο απαράμιλλο. Το άξιο αυτό τέκνο της μικρασιατικής γης, **ως Μητροπολίτης Δράμας**, ανέπτυξε σπουδαία δράση εναντίον της τρομοκρατίας του βουλγαρικού κομιτάτου και της ρουμανικής προπαγάνδας στη Μακεδονία. Παράλληλα, οικοδόμησε σχολεία και εκπαιδευτήρια, συμβάλλοντας καταλυτικά στην αναβάθμιση της ελληνικής παιδείας. Η δράση του προκάλεσε την αντίδραση των Τούρκων, που δύο φορές τον εξανάγκασαν να αποχωρήσει από την Μητρόπολη.

Μέχρι που **το 1910** γίνεται **Μητροπολίτης Σμύρνης**. Και εδώ πάλι, ξεδιπλώνει το φιλανθρωπικό, το κοινωνικό, το εθνικό και εκπαιδευτικό του έργο. Και μαζί το φιλαθλητικό! Δημιουργώντας πρωτοποριακές αθλητικές δομές στην Σμύρνη. Και θα είναι αυτός που θα πρωτοστατήσει στη διάσωση των Ελλήνων, που διώκονται από τους Τούρκους, ήδη, το 1914.

Πέντε ολόκληρα χρόνια, δηλαδή, πριν αποβιβασθεί ο ελληνικός στρατός στη Σμύρνη. Χωρίς καμιά δικαιολογία. Οι εγκληματικές αυτές ενέργειες θα καταγραφούν από το Οικουμενικό Πατριαρχείο στη **«Μαύρη Βίβλο»** για να γίνουν γνωστές στη διεθνή κοινότητα.

Όταν ήλθε η ώρα, που το όνειρο της ελευθερίας και της ένωσης φαινόταν εγγύτερα από ποτέ, ο Μητροπολίτης Σμύρνης ήταν εκεί για να ενισχύει, να ενθαρρύνει, να εμπνέει. Παρά το γεγονός ότι ο ύπατος αρμοστής Σμύρνης, η πλέον αμφιλεγόμενη μορφή της Μικρασιατικής Εκστρατείας, ο **Αριστείδης Στεργιάδης** , προσπαθούσε να του απαγορεύσει τον εθνικό του λόγο. Ο Στεργιάδης, που πριν την πτώση της Σμύρνης, είχε ήδη διαφύγει με αγγλικό πλοίο.

Και όταν η εξέλιξη του πολέμου έδειχνε να γέρνει κατά του ελληνικού στρατού, ο Χρυσόστομος εργαζόταν για να συγκροτηθεί η «Μικρασιατική Άμυνα» και να διασωθεί οτιδήποτε μπορούσε να σωθεί. Το όραμα της Μεγάλης Ιδέας, όμως, δεν ήταν γραφτό να πραγματοποιηθεί. Πολλά έφταιξαν στην τραγική αυτή κατάληξη. Οι ξένοι που μας γύρισαν την πλάτη, η εσωτερική διχόνοια, τα λάθη μας.

Σε κάθε περίπτωση, αυτή την ύστατη στιγμή, που ο ελληνισμός της Ιωνίας «κατέβαινε στον Άδη», ο Ποιμενάρχης του ήταν εκεί. Όπως ήταν και οι Εθνομάρτυρες Επίσκοποι, ο **Αμβρόσιος Μοσχονησίων**, ο **Γρηγόριος Κυδωνιών**, ο **Προκόπιος Ικονίου** και ο **Ευθυμίος Ζήλων**. Όπως ήταν και οι **350 κληρικοί** , που μαρτύρησαν, και δικαίως τους τιμά η Εκκλησία μας.

Φέτος συμπληρώνεται ένας ολόκληρος αιώνας από την αποφράδα εκείνη χρονιά του **1922,** που επήλθε φρικτό τέλος στην ελληνική παρουσία **3.000 ετών στα άγια χώματα της Μικράς Ασίας**. Η σφαγή της Σμύρνης είναι η τελευταία πράξη της Γενοκτονίας, που εντασσόταν στον στόχο της εξάλειψης του χριστιανικού στοιχείου από την Τουρκία. Σήμερα, οι απόγονοι των θυτών, το ίδιο το τουρκικό κράτος, αντί της συγνώμης απειλούν να συνεχίσουν το αποτρόπαιο έργο της Σμύρνης του ’22. Απειλούν ότι θα έλθουν νύχτα στα ελληνικά νησιά.

Αυτές τις κρίσιμες στιγμές, οφείλουμε να στρέψουμε τη σκέψη μας στη στάση ζωής του **Εθνοϊερομάρτυρα Χρυσοστόμου**. Να αντλήσουμε διδάγματα και δύναμη. Και να μην λησμονούμε ότι αυτά που έχουμε, η ελευθερία δηλαδή και η ανεξαρτησία μας, δεν είναι δεδομένα. Εξαρτώνται από τη δική μας αποφασιστικότητα να τα υπερασπιζόμαστε.

Ο Μάξιμος Χαρακόπουλος είναι συγγραφέας του βιβλίου «Ρωμιοί της Καππαδοκίας», βουλευτής Λαρίσης της Νέας Δημοκρατίας, πρώην υπουργός.